

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția. Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Parochie română

în

Budapesta.

S'a lătit în timpul din urmă știerea, că colonia română din capitala țerii face pregătirile necesare pentru închegarea elementelor române de acolo și pentru gruparea lor în jurul foculariului sacru al altarului, pe care vecinic arde focul sentimentelor de evlavie și interesul nestins al cultivării limbei noastre naționale.

Străduințele laudabile ale bărbatilor distinși, cari au stat și stau în fruntea acestei afaceri, au fost încoronate cu succes și Duminecă în 27 Februaru (11 Martie) a. c. dorința și ideea tuturor a luat trup, s'a realizat, spre bucuria generală a tuturor celor ce simțesc pentru binele și progresul Românilor din această patrie.

Știut este, că mai nainte Români din Budapesta erau în cele bisericești în comuniune cu confrății macedoromâni și greci; aveau biserică comună cu limba liturgică mixtă, întrucât în o săptămână se oficiau slujbele divine românește, în alta grecește. Biserica avea un preot de naționalitatea română, iar altul era grec, de regulă arhimandrit.

La 1888 comuniunea a fost atacată din partea grecilor, cari — au ținut se și răsbune față de elementul român din Budapesta. Au făcut și au dres, ca să dovedească și prin acest cas adevărul proverbului latin: *graeca fides, nulla fides*, încât Români în adevăr au fost eschiși din comuniune. Decisiunea de eschidere a comunității bisericești a fost aprobată și de locurile mai înalte, atrăgându-se părți române — rămase în minoritate — atențiunea asupra art. de lege LIII. din 1868 §. 24, care le dă dreptul constituirii în parochie independentă. Făcutu-au proteste, memorande în cari dl cavalier Pușcariu cu multă temeinicie și argumentare juridică a susținut drepturile noastre etc., dar fără rezultat. Români au rămas fără loc de rugăciune și indignați până la extrem.

Mai ales, că Grecii au mers atât de departe, încât preotului — român — macedonean Murnu, care funcționează și azi, i-au interzis ori-ce fel de funcțiune bisericească în limba română, fie în, fie afară de biserică; nici chiar la mărturisire n'au admis-o, decum la botezuri, cununii, îngropăciuni etc.

Astfel ca să nu rămână Români ca și niște oi rătăcite, au cerut și au obținut încorporarea ca filie la parochia Aradului, însărcinându-se capelanul militar dl Boldea, pe atunci în Budapesta, cu provederea trebuințelor sufletești ale ortodoxilor români din capitală și jur.

Dar după câțiva ani părintele Boldea e strămutat la Viena și astfel Români rămân iar fără nici o îngrijire duhovnicască. Mai ales dl cavalier Pușcariu stăruie iar la Ven. Consistor dela Arad, ca să le denumescă deo-

camdată un catechet pentru tinerii ortodoxi dela școlile medii din Budapesta, cari trec peste 50. S'a denumit până la alte dispozițiuni de catechet clericul și juristul absolut, dl Bogoevici, care însă a fost atacat acum de episcopul sârbesc dela Buda. Acesta reclama pentru biserica sa dreptul de a se îngriji de catechizarea tuturor elevilor ortodoxi de pe teritoriul capitalei.

Tôte aceste momente erau cualificate a urga stăruințele pentru crearea unei parochii române independente, ceea-ce acum s'a și întâmplat, mulțumită distinșilor nostri bărbați Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, Ioan cav. de Pușcariu, jude de curie în pensiune, Dr. George Serb, deputat dietal, Dr. Iuliu Pușcariu, jude de tribunal, Dr. A. Dumitrean, medic de cerc, Bogoevici, esactor la fundațiunea Gozsdu, etc. cari merită recunoștința generală pentru ostenelele făcute întru reușita afacerii.

Convocarea.

Deja de timpuriu s'au făcut pregătirile de lipsă pentru conscrierea sufletelor ortodoxe române din capitală, în care privință a ostenit mult mai ales dl Bogoevici și s'au aflat 450 suflete, mai ales inteligență, afară de numeroșii bolnavi prin spitale, tineri dela studii, lucrători, meseriași.

Câți s'au putut, s'au indus în un conspect general și s'au convocat la o întrunire coustituântă, ce s'a ținut Duminecă, la orele 5 p. m., în o saletă a Hotelului: „Regina Angliei”.

Deja înainte de orele 5 saleta era îndesuită de Români, între cari am observat, afară de dl Dr. Gall, pe dnii: Gerasim Rașin, consilier ministerial în pensiune, Dr. Iuliu Pușcariu, Dr. Dumitrean, Liuba, inspector la poste și telegraf, Silviu Suciu, trei fii ai d-lui Babeș, Dr. Victor Cușșă, concipist în ministeriul de finanțe, Dr. George Alexici, docent privat, Simeon Popescu, Crăciunel, oficiali de poștă, Orzu, Costea și Văsiu, oficiali la oraș, Leményi și Onciu, ingineri la căile ferate, Demeter, Perin, friseur, Brădean, etc. etc. Vr'o 30—40 tineri universitari. Dintre străini erau de față secretarul cons. arch. Dr. Elie Cristea și Dr. Liviu Tămășdan dela Arad.

Un interes viu și un dor ferbinte se putea vedea și ceti în fața fiecăruia din cei întruniți, sciind că li se apropie momentul de a avea și ei un locaș sfânt și de întâlnire în Dumineci și sârbători.

Deschiderea

Dl Dr. Iosif Gall, veteran muncitor pe tôte terenele vieții noastre publice, dar cu spiritul vecinic tiner și vioiu, anunță în scurte cuvinte scopul convocării acestei întruniri și pentru conducerea lucrărilor provocă pe cei prezenți să-și alégă un președinte. Întrunirea aclamază pe Ilustritatea Sa, rugându-l să ocupe presiul. Dsa poftește la birou ca notari pe d-l Dr. George Alexici, profesor la academia orientală și docent privat la universitate și pe dl Dr. Tit Non Babeș, avocat și apoi deschide constituanta cam cu asemenea cuvinte:

Stimaților Domni și Iubiților Frați!

Vezîndu-vă adunați într'un număr atât de frumos, vă salut cu frățescă dragoste și cu deosebită bucurie. Prezența în număr frumos o ascriu împrejurării, că sunteți pătrunși de măreția scopului, pentru care ni-am întrunit. Așa și este; cred, că scopul nostru este cel mai frumos și țința noastră de însemnătate pentru toți Români ortodocși.

Din istorie scim cu toții, că religiozitatea este condițiunea cea mai esențială pentru susținerea puterii morale a unui popor și pentru întărirea temelilor lui de existență. La noi, la Români, religiozitatea, biserica e ceva și mai mult. În biserica noastră ortodoxă este principiu, ca să se propoveduască cuvântul lui Dumnezeu în limba credincioșilor. Cu totul altul este farmecul și influința unei slujbe divine auzite în limba ta maternă, față de cele oficiale în limbi neînțelese. Adăncă pătrunde în inima credincioșilor, în inima poporului, glasul bisericei și al slujitorilor ei, vibrat de accentele sonore ale limbei, însușite din leagănul copilăriei.

De-aci provine, că limba și religiunea la noi sunt contopite în legea românească și fac esența vieții noastre sufletești, a datinilor și tradițiunilor strămoșesci.

Alipirea cătră aceste cleinodii scumpe a fost puterea, cu care poporul nostru a învins tôte vicisitudinile timpurilor fortunose și are să fie și în viitor serumul existenței noastre.

Sentimentele religioase pentru noi atât de prețioase le-au putut cultiva și Români din Budapesta în limba lor până la 1888, când grecii, ajutați de macedo-români ni-au eschis dela biserica comună. De atunci Români s'au risipit, ca o turmă fără păstor.

Mai mulți bărbați din inteligența de aici au început pașii pentru crearea unui adăpost religios, făcând pregătirile necesare, și este acum suprema necesitate a avea și noi un preot român, mai ales că și postul de catechet, abia creat este periclitat.

Insufletirea vîd, că'i mare; și dacă faptele nu vor remănea îndărăptul insufletirii, succesul va fi asigurat și vor avea și familiile române de aici un foculariu, unde să afle mângăierea sufletească, de care de mulți ani au fost lipsite. Dee Dumnezeu, ca din semința aruncată să se desvolte un arbore puternic, unde să aflăm adăpostul cuvenit pentru cultivarea sentimentelor religioase.

Decisiuni

Cuvîntarea de deschidere a fost primită de toți cu însufletite aplause. S'au dat apoi cetire actelor privitoare la eschiderea Românilor dela biserica avută, și celor pentru înființarea unei parochii independente, până în ajunul acestei întruniri constituante. După aceste s'a trecut la aducerea decisiunilor rezervate acestei întruniri — sinod.

1. Dl Bogoevici cetesce lista Românilor ortodoxi aflați în Budapesta, cari s'au declarat a fi membrii comunității bisericești nouă.

2. Acești credincioși prin întrunirea prezentă se declară constituiți în parochie materă ortodoxă română, apărținătoare la protopopiatul Aradului și eparchia Aradului; acestei matere vor aparține și români ortodoxi din jur. Români din Bpesta înse își rezervă validitatea drepturilor, ce le au la parochia și biserica, declarată acum greco-macedo-vlahă.

3. Pentru a se asigura existența parochiei se constată lipsa de mijloce materiale, se statorește deci acceptarea

unui arunc benevol în 5 clase: de 100 cor., 50 cor., 20 cor., 10 cor., și 2 cor. Se decide esmiterea unei liste de subscriere.

4. Se constată necesitatea unei contribui speciale pentru înzestrarea unei capele. În scopul acesta asemenea se esmite o listă.

5. Pentru subscrierea acestora se suspende ședința pe ½ oră.

6. După redeschidere se constată, că pe lista primă s'a subscris suma de 1500 anual. Președintele anunță, că mai sunt 2 membri ai parochiei, cari vor contribui câte 100 cor. anual. Astfel în timpul scurt s'a anunțat o dare de cult de 1700 cor., la care se vor adauge și contribuiile celor ce n'au putut fi prezenți. Acest rezultat mulțemitor s'a luat cu plăcere la cunoștință.

7. Presentându-se lista contribui- rilor pentru înzestrarea capelei se constată un rezultat de 1280 corone. Preșidiul anunță, că și Inalt Preasfințitul nostru metropolit Ioan Meșianu și cu Preasfinții episcopi s'au oferit a contribui cu ornate și cărți pe sēma capelei. Acesta asemenea se ia spre scire între aplause vii la adresa arhierilor nostri.

8. Se statorește salariul anual al parochului deocamdată cu 600 cor.; ear pentru cantor 120 cor. și crâșnic 80 cor. Tinerimea universitară cu entusiasm se ofere a face servițiile necesare la oficiile dumnezești.

9. Cu căutarea unui loc corēspunzător de capelă să se autoriseze comitetul parochial, ce se va alege.

10. Din plusul dării de cult să se înființeze un fond parochial.

11. S'a purces la designarea persōnei, căreia să se încredințeze oficiul de paroch și cu unanimitate s'au grupat cu toții în jurul d-lui George Bogoevici, deputat la congresul național bisericesc și la sinodul dieceșei Caransebeșului. D-sa ocupă de mai mulți ani locul de exactor al fundațiunei marelui Gozsdu. Intre aplausele tuturor se ridică dl Bogoevici și accentuând că și va da nisuița a corēspunde așteptărilor acestei parochii, mulțumește steleror conducătoare, Ilustr. Lor: dnilor Dr. Gall, cav. Pușcariu etc., sub conducerea cărora am ajuns la țința dorită.

Se decide a se cere episcopului eparchial chirotonirea d-lui Bogoevici întru preot.

12. Trecând la alegerea comitetului, acesta cu unanimitate se compune astfel:

1. Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților.
2. Dr. Emil Babeș, avocat.
3. Ioan Candidachi, comerciant.
4. Dr. Victor Cușșă, concipist ministerial.
5. Dr. Augustin Dumitreanu, medic.
6. Dr. Iuliu Pușcariu, jude reg. la tribunal
7. Gerasim Rașin, consilier minist. în p.
8. Silviu Suciu, secretariu ministerial.

Dr. George Serb, deputat dietal.
Paul Teodorescu, comerciant.

Acest comitet se însărcinează cu închiriarea localităților de capelă, cu înzestrarea ei și cu continuarea conscrierei ofertelor.

13. Se alege epitropia parochială în persoanele domnilor:

1. George Rădulescu, proprietar de farmacie în Buda.

2. George Liuba, inspector su-prem de poste.

Toți cei aleși se aklamază din par-tea celor prezenți.

Propuneri.

Insinuându-se dl deputat dietal Dr. *Pahomiu Avramescu* la cuvânt, acesta accentuează, că sub impresiunea frumo-sei vorbiri a președintelui se simte în-demnat a constata, că meritul de a fi ajuns la deplina constituire în o paro-chie română independentă revine în cea mai mare parte dnului Dr. *Iosif Gall* și crede, că exprimă unanimitate do-rința a tuturor membrilor parochiei acesteia, când propune, ca să i-se ex-prime protocolară mulțumită pentru jertfele aduse.

Acastă propunere a stîrnit o fur-tună de aplause la adresa neobositului president, cari n'au încetat, până nu le-a întrerupt dl Gall prin mărturisirea, că a făcut ce i-a stat în putință, fiind convins de necesitatea absolută a ace-s-tei parochii. Mulțumeste pentru oma-giile aduse și pentru interesul, cu care l'au ajutorat toți întru realizarea nobi-lei dorințe și încheie cu un: „*Dum-ne-zeu s'ajute!*”

Dl Dr. *G. Alexici* propune, ca în aceste solemne momente pentru Ro-mânii ortodoxi din Budapesta, cuvîne-se să ne aducem aminte de capii bi-sericeii, la a cărei organism azi s'a adaus o părticică, și face propunerea primită cu însuflețire, ca să se trimită adrese omagiale I. P. S. metropolit și ambilor episcopi sufragani.

*

Terminată astfel partea oficială a lucrărilor se însușă la cuvânt ierodia-conul Dr. *Elie Cristea*, care pătuns de însuflețire laudă jertfele celor-ce s'au ostenit pentru îndeplinirea acestui lucru laudabil și animază pe toți la mai departe sprijinire a conducătorilor întru întărirea românismului și a orto-doxismului în capitala țării, de care ne legă întreg trecutul poporului no-stru. Dl Dr. *Cristea* a zis cam urmă-torele:

Ilustre dle President și onorabilă Con-stituantă! Întemplantă a adus cu sine, ca se fiu în Budapesta tocmai în timpul, când se petrec lucruri de o importanță deosebită pen-tru Românii din întreaga metropolie. Sunt conșcui de aceea, că nu sunt nici cetățean al acestei capitale, nici aparțin eparchiei Aradului, de care se țin aceste locuri, cu toate acestea — considerând că întrunirea de azi este mai mult o constituantă, decât un sinod parochial în tota regula — cu învoirea ilustrului domn din presidiu mi-am luat per-misiunea să vorbesc și eu, pentru că nu pot să-mi ascund bucuria, ce ca fiu al metropo-liei noastre și ca membru al unei corporațiuni bisericesci superioare o simțesc în aceste mo-mente, vîzînd că se pun temelii puternice la o parochie ortodoxă română în capitala țării.

Ceice cunosc trecutul Românilor din Budapesta și au ascultat cuvintele presidiale, aceia știu, că până la 1888 am avut parochie comună cu confracții macedo-români. Vitregi-tatea timpului și curente nouă nefavorabile ni-au eschis din această comuniune și astfel am ajuns acolo, ca să nu avem loc, unde să preamărim pe D-zeul părinților nostri în limba proprie a bisericeii noastre, căci biserica fostă comună a ajuns în situațiunea espusă de ne-muritorul *Bolintineanu* în una din poeziile sale macedone, unde zice:

„In biserica străbună

„Limbi străine acum răsună.

Făcutu-sau din inițiativa bărbatilor nostri valoroși și cu durere de biserică și neam apeluri, proteste, memorande chiar pentru re-căștigarea drepturilor avute. Expusu-sau în ele pe larg dreptul nostru și aceea ce poetul german spune în 2 versuri:

„Raum für alle hat die Erde

„Was verfolgt ihr uns're Heerde.

Toate au rămas fără rezultat.

Cu atât mai mare este deci bucuria noastră acum, când avem *parochie proprie* și când ne apropiem de momentul de a putea iarăși mulțumi în *limba națională* lui Du-m-ne-zeu pentru bunătățile de cari ne împăr-tășesc, și de a ne putea ruga pentru sănă-tatea și gloria Domnitorului nostru, pentru țara, de care ne legă trecutul de 2000 ani a poporului nostru pentru orașul acesta, pentru toate orașele și satele și pentru cei ce cu credință locuiesc într'ensele precum cu înalt patriotism ne învață bise-rica noastră dreptmăritore.

Bucuria mea este cu atât mai simțită, cu cât în gravitatea și valorea bărbatilor, ce au stat și stau în fruntea acestei salutare mișcări, vîd garanția deplină a suc-cesului, precum și în armonia și dra-gostea, cu care pe toți vîd urmînd înțelepții lor conducători și sprijinind pașii lor.

Nu sunt autorizat de nimenea, dar sunt convins, că dacă ar exista o modalitate, toți fii metropoliei noastre s'ar alătura la salutul, ce datorăm simț a'l adresa la botezul acestei parochii atât conducătorilor, cât și dvăstre, tuturor.

Dumnezeu se vîd ție mulți ani pe acești conducători, în frunte cu Ilustritatea Sa neobositul president Dr. *Iosif Gall*, și pe dvăstre pe toți, ca lucrul bun ce l'ați înce-put azi să prindă rădăcini cât mai puternice și parochia nouă să devie aceea ce dorim cu toții: prima parochie din întreaga metropolie. Amin.

Cuvintele dlui Dr. *Cristea* au mă-rit însuflețirea celor prezenți și în mij-locul entusiasmului general a mai luat cuvîntul studentul *Ioan Lăpădat*, ca-re mîneacă delă cuvintele antevor-bitorului Dr. *Cristea* a dat expresiune en-tusiasmului, ce-l simte tinerimea în aceste momente și a promis în numele ei, că vor sprigini instituțiunea înfiin-țată, de care îi legă dragostea de mamă. Eată frumosul discurs:

Ilustrisime dle Președinte,

Ilustră Adunare,

După ce a vorbit dl secretar, Dr. *Elie Cristea*, ca străin, dați-mi voie și mie, ca în numele tinerimei universitare române, să ros-tesc câte-va cuvinte în această zi memorabilă, o numesc astfel, pentru că în adevăr, de atare va rămănea în memoria tuturor acelora, cari am avut fericirea a asista la această adunare; dați-mi voie cu atât mai vîrtos, cu cât dacă nu suntem de jure, cel puțin suntem membri naturali ai parochiei, căreia dvăstră astăzi viață i-ați dat.

Ilustritatea Sa dl președinte și-a ex-primat complăcerea pentru participarea noastră și a apelat totdeauna la sprijinul, la concu-rsul nostru în unele servicii. Am promis tot ceea ce s'a putut promite. Da! am promis, pentru că nu ne veți contesta nime dintre d-văstră, dl, că la etatea și poziția în care suntem, n'am fi ajuns până acolo, ca să în-țelegem pe deplin rolul și însemnătatea cea mare, ce-o a avut și o are biserica pentru conservarea legii noastre strămoșesci; și erași nu ne veți contesta, dl, nici aceea, că n'am înțelegut tot așa de bine și că n'am fi con-vinși până în adâncul conștiinței noastre, cum-că legea noastră strămoșescă a fost în trecut pavăza și va fi în viitor garanția du-ratei și existenței nămului nostru.

Dacă n'am fi ajuns, decât numai până aici, dacă n'am înțeleg decât numai cele spuse și totuși vedeți dl, că avem un motiv destul de puternic, pentru-ca să ne conside-răm de-o datorință sfîntă a servi și sprijini biserica noastră.

Dar nu-s numai aceste. Este ceva încă mai mult. Este, Ilustre dle președinte și Ilustră adunare, creșterea ce am primit de la părinții noștri, tari în ortodoxism. Este experiența, ce am putut-o face până acum, deși suntem încă tineri, experiența care ne-a învățat că numai legea noastră strămoșescă ne-a susținut și ne-a ridicat, unde suntem și că numai în legea noastră strămoșescă vom găsi mîntuire. Frica de Dzeu și iubirea și respectul față de biserică și așezămintele ei întru atîta s'a infiltrat în sufletele noastre, în căt astăzi înaintea ochilor nostri n'avem o instituțiune mai sacră și o cauză mai sfîntă decât: biserica și mărirea ei.

Și apoi când scim, că de aci înainte — în astă mare de străini — vom avé și

noi un loc, unde în dulcea noastră limbă se putem lauda și preamări pe Cel dintru înăl-țime; vom avé și noi un loc, unde să ne în-tîlnim cu dragoste, să ne întărim în credință și să ne mîngăem în nădejde, da, în dragoste, credință și nădejde, cele trei mari virtuți creștinești; vom avea și noi un loc, unde din sfîntul altar duhul păcii și al înțelepciunii în-tre noi să sălășluiască.

Și în fine, când scim eră, că de azi înainte pentru un loc de rugăciune mila străinilor n'o vom mai cere, căci astăzi Dzeu nostru mare, multă și bogată milă a revêr-sat asupra poporului său; când scim toate aceste mai puteți crede, dl, c'am fi putut rămănea un singur moment indiferenți; mai puteți crede, că în sufletele noastre tineri n'a trebuit să se aprindă focul devotamentului pen-tru o cauză atât de mare ca cea de astăzi.

O! nu, sunt sigur că nu!!

Nu, Ilustre Dle președinte și Ilustră Adunare, și astăzi simt în inima mea, o de-osebită mulțumire și fericire, că în numele colegilor mei, aci în fața Dvăstră și a lui Dzeu, Vă pot face promisiunea solemnă, că puțină jertfă, ce se cere de la noi o vom face-o cu dragoste, că ori ce cauză a biseri-cei noastre, o vom sprigini din toate puterile noastre, că mărirea bisericeii va fi eugetul și ținta noastră, cu un cuvînt că vom fi veci-nic la locul nostru, făcîndu-ne datorința cu seumpătate.

Dzeu va fi cu noi și cu cauza noastră. Trăiască Ilustritatea Sa Dl Președinte, urzi-torul acestei sfînte biserici; Trăiască M. O. Domn paroch, ca în mulțumire și prosperi-tate să pîta sluiți mulți, mulți ani în via Dom-nului, căreia azi cu trup și suflet s'a dedicat; Trăiască Onorabilul Comitet și să trăiți Dlor cu toții!

Cu aceste s'a încheiat ședința de constituire ér comitetul s'a constituit înmediat, alegînd de președinte pe dl Dr. *Iosif Gall* și făcînd dispoziții pentru executarea decisiunilor luate.

Dumnezeu cu noi și cu biserica noastră.

Revistă internă

Din parlament.

Ședința din 13 l. c. a fost hără-zită debaterilor asupra bugetului mi-nisteriului de agricultură. De câte-va zile durează discuțiile și totuși mai sunt vr'o 20 deputați prenotați, ca să ia cuvîntul, dovadă că oratorii sunt dar-nici în cuvinte, așa că s'ar părea, ca-și-cum s'ar înscena un fel de obstruc-ție pentru zădărnicierea votării budge-telor. Fiind însă mai toți oratorii din partidul liberal nu se pîte presupune tendența de a obstrua, dar totuși pa-radele lor cu lungi discursuri îngreu-néză mersul mai viu al afacerilor par-lamentare.

În ședința amintită a vorbit mai întâiu 48-istul *Komjathy*, cares'a ocu-pat cu tema lui predilectă, întărirea elementului maghiar din Ardeal și slă-birea poporului român. Iată discursul numitului deputat, în extras:

Komjathy: Declară, că agendele minis-terului de agricultură le reasuméză în urmă-torele: „statul maghiar trebuie întărit prin pămîntul maghiar”. Primind această tesă, trebuie să o analizăm, pentru a vedé cum se pîte aduce la îndeplinire.

Întai trebuie întărită și răspîdită *rassa maghiară*, care e elementul și puterea sus-ținătoare a statului maghiar; (vii aprobări în stînga), al doilea trebuie potențat și perpe-tuat venitul pămîntului maghiar, isvorul pu-terii.

Factorii, ce servesc la întărirea rasei maghiare sunt: 1) sporirea micilor posesori maghiari, pentru-că dacă voim să aibă viitor maghiarimea, îl vom afla în patriotismul ace-lor mici posesori, în alipirea la nămul, la te-ritoriul acesta. 2) e necesară o politică de colonizare corectă. 3) e datoria noastră să facem posibilă poporului maghiar de pe Al-föld procurarea de pămînturi, ceea-ce stă în nex cu cassarea latifundiilor și a fideicomisurilor.

În privința acesta stă în contrast cu br. Feilitzsch, care a vorbit în altă direcție.

E de lipsă să se deschidă *nouă isvóre de venit*, să se potențeze puterea de produc-țiune a pămîntului, să se creeze nouă piețe pentru-ca produsele să-și afle locurile de plasare. Mai ales e necesară în interesul poporului sêrac, existențelor sêrmăne deplina *asigurare* contra daunelor elementare și acci-dentelor. În direcția acesta s'a făcut până acum foarte puțin. Recunoște, că unele ra-muri de câștig s'au dezvoltat, precum e și *cultura vișetă de vie*, care în unele părți ale țerei asigură în mare parte existența.

Nedându-se atențiune deschiderii de nouă isvóre de venit, urmarea tristă a fost *emigrarea* în o măsură înspăimîntătoare. În anii optzeci numărul emigraților la America era numai de 13.000, astăzi se urcă peste 25.000.

Prin această pierdem nu numai putere de muncă, ci se devalvăză și puterea națiunii; acele elemente, care merg la America, chiar dacă se întorc înapoi, nu mai vin însuflețite de iubire de patrie, ci ca să ne contraba-lanseze acțiunea. O altă direcție a emigrării se îndreptă spre România, unde anual vr'o 100.000 caută lucru. Din regiunea sudică, din Somogy merg în masă în Croația, unde re-mân și se înroléză cu timpul între dușmanii națiunii maghiare. Și tocmai în acel comi-tat sunt mai multe fideicomisuri.

Posesia legată face astăzi 34.5% din teritoriul Ungariei, și din aceasta numai 60% îngreunéză întărirea rasei maghiare. Fi-deicomisurile trebuie schimbate cu regiunea pădurilor, pentru-ca să pîta fi intensiv cul-tivate și se întărească națiunea contra na-ționalităților (curioase dorințe!). Interesant, că numeroase fideicomisuri din Ungaria în par-tea cea mai mare s'au format sub partidul liberal. În alte țeri, bună-gră în Prusia, po-porul, dacă nu-și pîte procura pămînt, se ocupă cu industria, dar la noi e legat de glie. Elementul maghiar de pe pustă nu-și depune economisările spre păstrare, ci adună articli de toaletă femeiești, se desfăteză în plăceri. Numărul căsătoriilor pe pustă scade într'un mod îngrijitor; cauza e că nu pot întemeia familie. În Franția permit și celor ce stau sub asentare căsătoria, ce e mai mult i dau favorul, de a servi numai un an de miliție, și nu trei ani. — Fiind în toate acțiunile ungurești dominantă direcția na-țională, trebuie abandonat sistemul posesiunei legate.

Oratorul arată, că astăzi nu se pîte vorbi în Ungaria despre democrație; citéză opiniunile lui *Nagy* și *Deák* despre fidei-comisuri, cari culminează în aceea, că venitul acestor instituții a împedecat înflorirea pa-triei, deci trebuie șterse. Liberalul comericiu trebuie să se valorizeze pe toate căile. Să se valorizeze, cine lucréză și știe lucru, nu acela care din grația lui Dumnezeu s'a născut domn.

Pămîntul ungar e potrivit nu numai pentru producțiunea de bucate, ci și de ta-bac, cânepă și himeiu într'un mod escelent, pentru cari s'ar putea crea piețe. Face atent pe ministrul să sisteze monopolul tutunului, prin ce ar crește venitul cu mult mai tare.

Înainte cu 3—4 zile ministrul de co-mericiu a spus, că cantitatea de amidă a grău-lui unguresc scade, pe când a celui romă-nesc crește.

Ministrul de agricultură *Darányi*: N'a zis așa ministrul de comericiu!

Komjathy, nu pîte crede acesta și pro-vocă pe ministrul de agricultură să declare în fața țării, că afirmațiunea ministrului de comericiu nu ceréspunde realității. Spune, că întregă valorea pămîntului ungar se pîte evalua la 11 miliarde, dar jumătate e însărcinat cu ipotecă și imposite, așa dar nu e a țării.

Oratorul pretinde, ca guvernul să facă cunoscut noul tarif de vamă, pentru-ca să deé ocaziune țării de-a judeca, în cât au fost apêrate interesele țării și să nu se in-temple ca și cu vămurile de bucate române, care când se cerea modificarea lor, nu mai puteau fi modificate, pentru-că erau adop-tate prin învoială.

Recunoște meritele ministrului *Darányi* pe terenul literaturii speciale economice, dar i atrage atențiunea ca să deschidă cursuri din economie nu numai pentru bărbăți ci și *pentru femei*, cari sunt apte a produce ar-

ticli de mare valoare și ar întări totodată rassa maghiară.

Politica ministrului de agricultură nu o află satisfăcătoare intereselor naționale și sociale, deci respinge bugetul și prezintă un proiect de concludus mai lung:

Politica națională în Transilvania are două probleme: *întărirea* în ținuturile românești a *poporului maghiar* prin colonisări și alte mijloace economice și restaurarea clasei de mijloc a posesorilor maghiari.

Pentru a putea clarifica condițiile istorice și etnografice ale colonisării, cu factori cari să asigure succesul, se de lipsă a erua mișcările poporului maghiar-român(?) și a celui săsesc dela 1723 încôce, decând referințele s'au mai liniștit.

Ar. fi de lipsă să se arete, ce factori sociali politici, religioși și economici au cauzat sporirea sau scăderea singuraticelor rase, după diferitele ținuturi; să se precizeze, cari ținuturi au favorizat n'au nu, înmulțirea rasselor și ce fel de cauze au produs fenomenele observate, pentru a se putea face deducții pe viitor. Ar fi a se determina referințele de posesiune în Transilvania înainte de reforma agrară din 1848, câtă posesiune era în mâna Maghiarilor și câtă în a Românilor și Sașilor. Ar trebui să cunoștem istoria posesiunilor ardeleni și a împregiurărilor anterioare economice și de credit, a se pregăti o statistică a referințelor de proprietate din Ardeal în anii 1867—68, a arăta hipoteca ce apasă și care crește, asupra moșilor și în fine influința, ce o a exerciat politica de posesiune a institutelor de bani ale naționalităților.

Ar trebui să se arete, cum a crescut dela 1848—1900 inteligența română și numărul posesorilor, paralel cu cea maghiară și săsescă, sau în detrimentul acestor din urmă, mai departe ce influința au avut în cei 50 de ani din urmă în părțile ardeleni referințele comerciale, industriale, de comunicație, economice etc. asupra popoarelor singuratic. Camera să îndrume deci guvernul la pregătirea acestor date, fără de cari o politică națională în părțile ardeleni e cu neputință.

Oratorul conchide astfel: Dacă vom rămâne numai pe lângă frase frumoase, și numai vom indigita pericolul maghiarilor din Ardeal, fără să creăm basa, pe care tot ungurul să aște ale calea și modul de ajutorare, atunci nu recunoștința, ci blestemul posterității ne va ajunge. Nu votăz budgetul.

Prorogarea reichsrathului.

Ultimul act al sesiunii actuale a corpurilor legiuitoare, precum se spune, ar fi alegerea membrilor în delegație, după care reichsrathul va fi prorogat până la mijlocul lui Mai. Restimpul acesta va fi întrebuințat pentru continuarea pertractărilor conferinței ceho-germane.

Reforma procedurii penale militare.

Proiectul unei nouă proceduri penale militare — precum spune P. Ll. — va fi în curând terminat și probabil că încă acum va fi prezentat legislației. Proiectul acesta e un ce original, și e lucrat cu deosebită privire asupra referințelor proprii Austro-Ungariei, în legătură cu principiile dominante ale justiției moderne. Aceste principii sunt acusa, impresia nemijlocită, predarea verbală, publicitatea și apărarea.

Avis.

Prelegerile economice poporali ale subsemnatului, din pricina timpului de tot rău și din cauze sanitare, se amână cu 14 zile. Astfel deci prima prelegere despre cultura sparangelului și a ciupercilor se va ținea numai Duminică în 1 April căl. nou în timpul și localul îndatinat.

Sibiu 3/16 Martie 1900.

I. A. de Preda.

NOUTĂȚI

Chirotoniri. I. P. S. Sa Domnul archiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, a promovat întru presbiter pe diaconul Ludovic Giurca, iar de diacon pe clericul abs. Corneliu Condor, ales preot în Călățele (ppresb. Clujului).

DI G. Gr. Cantacuzino, ministrul președinte al României, după o absență de mai bine de o lună, s'a reîntors în Țăr. La trecerea prin Viena a fost primit în audiență privată de M. Sa Monarchul nostru, care a dat un dîneu în onoarea ospelului seu. Ministrul de externe contele Goluchowski a făcut o vizită dlui prim-ministru Cantacuzino.

Sosirea pe pământul României a fost întâmpinată cu multă bucurie, atât la Predeal, cât mai ales la Ploiești, unde l'au așteptat un mare număr de senatori și deputați, ear la București i s'au făcut adevărate ovațiuni.

Alegeri sinodale. Au fost aleși deputați din cler la sinodul archidieceșan pentru periodul 1900—1902 următorii d-ni, și anume în cercul:

Sibiu: Dr. Il. Pușcariu, archim., vicariu archiep.
Seliște: Ioan Droc, protop.
Sebeș: Sergiu Medean, protop.
Alba-Iulia: Nicolau Ivan, asesor consist.
Deva: Ioan Papiu, protop.
Hațeg: Tit V. Gheaja, protop.
Zarand: Vasiliu Damian, protop.
Turda: Dr. Eusebiu Roșca, director semin.
Cluș: Tului Roșescu, protop.
Târnava: Mateiu Voileanu, asesor consist.
Sighișoara: Zacharie Boiu, asesor consist.
Treiscaune: Dimitrie Coltofean, protopresb.
Făgăraș: Iuliu Dan, protop.
Giógiu: Dr. Elie Cristea, secret. consist.
Solnoc: Teodor Herman, protop.
Brașov: Vasile Voinea, protop.

Din 4 cercuri n'am primit încă rezultatul.

O rugare. Direcțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov rîgă pe toți acei Domni, la ale căror adrese s'au espedat liste de colectă pentru masa studenților și cari nici până azi nu au retrimis listele primite, — ca să binevoiască a retrimite listele de colectă în timpul cel mai scurt, chiar și în cas, că nu s'ar fi putut colecta nimic pentru masa studenților.

Telefon între București — Sofia. Legătura telefonică directă între București și Sofia se va preda în proximele zile circulațiunei.

Act de recunoștință. Amicii decedatului Ioan Dimitriu, fost funcționar la „Albina”, în scopul unui parastas pentru odihna sufletului decedatului, au colectat între sine suma de 47 cor., din cari cu 18 cor. 18 bani au acoperit spesele parastasului, celebrat în ziua de Sf. Ioan, ear' restul de 28 cor. 82 bani, l'au transpus fondului vîduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu. La colectă au contribuit: Vas. Baboie (Brașov) și Ios. Onișiu (Sebeșul-săseșc), câte 4 cor.; Rom. Petric 3 cor.; P. Tincu, Vas. C. Osavadă, E. Vințelieri, Tasi Boiu, I. Simtion, Dr. E. Cristea, E. Vancu, Alex. Simonescu, Dr. P. Șpan, Mat. Jiga (Brașov) câte 2 cor.; Leon. Pușcariu, Cos. Pop, I. Rebeș, Ier. Preda, Iul. Popescu, T. Orlea, Iul. Covrig, V. Orăsan, T. Nicodinescu, G. Decian, I. Vătășan, Borgia, I. B. Comșa (Seliște), O. Steflea, Dom. Rațiu și Vict. Tordășianu, câte 1 cor. Suma de 28 cor. 82 bani adausă la fondul amintit, starea acestuia cu ziua de azi e de 403 cor. 90 bani. Aducem prin aceasta tributul recunoștinței noastre sus amintiților contribuenți. Sibiu, 8 Martie n. 1900. Comitetul „Reuniunii sodaliilor români din Sibiu”, Vict. Tordășianu, preș. George Poponea, notar.

Reedificarea teatrului francez. Ministerul francez al instrucțiunii a depus în Cameră un proiect de lege prin care cere un credit extraordinar de 2.200.000 fr. pentru rezidirea teatrului francez, ars decurând.

Contra alcoolismului. Dl. Th. D. Speranță, inspector școlar, a scris o piesă contra alcoolismului, intitulată *De neaz*. Această piesă se va juca de copii din școlile primare dela sate, din România înaintea sătenilor.

Procesul Hallier. Marti s'a început în fața tribunalului de arbitri în București pertractarea unui proces, între statul român și antreprenorul lucrărilor portului Constanța Hallier. Acest proces a dat ansă la manifestații tumultuoase de stradă, pentru a căror împedecare a trebuit să fie recuirită poliția și miliția.

Acum patru ani adevă sub regimul liberal, s'a modificat concesiunea, ce se acordase lui Hallier în sensul că i s'au dat în întreprindere niște lucrări suplimentare atât

de însemnate, încât îndoiau aprôpe suma de lucrări, cu care se însărcinase prin contractul primitiv.

După două campanii în care antreprenorul nu executase decât o mică parte a lucrărilor, el n'a mai fost în stare de a urma angajamentele sale și a părăsit lucrările pretextând că nu pôte să urmeze din cauza dificultăților ce-i face Statul. Atunci guvernul a luat lucrarea în regie pentru a nu lăsa să se pericliteze ceea-ce fusese început.

Dar totodată bărbați competenți au elaborat un nou plan prin care se micșoréză planul primitiv al portului Constanța, limitându-se la lucrările trebuincioase pentru construirea unui port mai mic, dar suficient pentru o jumătate de secol. Astfel statul era scutit de o cheltuială enormă, care nu slujea decât generațiunilor viitoare.

Contractul cu antreprenorul neurmător obligațiunilor sale trebuia dar cassat pentru ca Statul să-și recapete libertatea de acțiune.

Guvernul român a continuat lucrările, ear Hallier a plecat din România și a cerut constituirea unui tribunal de arbitri, pentru judecarea casului. Tribunalul e compus din dñii M. Șutu, arbitru guvernului român, Manfre arbitru lui Hallier, și Leemans, suppraarbitru. Inginerul Hallier reclamă despăgubiri în total de vr'o 18 milioane frci. E vorba ca tribunalul să fie transferat din cauza agitațiilor, la Constanța.

Foametea în Indii.

De multă vreme, India este foarte dese-ori bîntuită de foamete și grozav de mult pustiită de ciumă și de vîrsat.

Ultima foamete datează din 1897. Actualmente, o foamete mai grozavă ca ori-cînd face ravaje teribile printre nenorocita populație indiană.

Ploile din timpul verei fiind neîndesluitoare în părțile cele mai locuite și fertile din centrul Indiei, recolte au fost foarte slabe. Indigenii n'au de loc ce se mîncă; și nu au nici bani măcar, pentru ca să-și cumpere dintr'alte părți, ast-fel că sunt forțați să moară de foamete. Nici rădăcinile, nici fructele sîlbaticie nu le-ar putea ajunge multă vreme.

Nenorocii indieni s'au adresat guvernului. Acesta, prevăzând de mai 'nainte desastrele foametei, a căutat a se pune în măsură de a oferi ajutoare; s'a adus orez din Birmania, grâu din America și Australia, curuz din America și de pe valea Dunărei. Provisiunile guvernului ar fi îndesluitoare de alt-fel, înse lipsesc mijlocele de a transporta aceste provisiuni în lăuntrul Indiei la distanțe așa de mari și — afară de asta — lipsesc și oamenii cari să facă o distribuie justă a acestor provisiuni.

Rêul ține prin urmare, nu atât de lipsa alimentelor, căci s'au adus din afară, ci mai ales de imposibilitatea distribuiri acestor ajutoare. Și cu toate sforțările carității publice, cu toate că guvernul caută să dea de lucru celor flămânzi, oferindu-le o plată ce le-ar ajunge pentru a-și cumpăra hrană, sunt totuși atâtea suflete cari pier de foamete. Aceleași scene dureroase și penibile se vor repeta, prin urmare, ca și în 1897.

Iată o populație nenorocită, care trăiește într'un ținut imens și plin de păduri, condamnată să moară de foamete. Lipsește recolta, locuitorii părăsesc satele; unii es la drum ca să ceară milă sau să li se dea de lucru, alții se infundă prin păduri căutând frunză și rădăcini. Și unii și alții nu găsesc nimic și rămân întinși pe drumuri, pradă cânilor și vulturilor.

Insuficiența alimentațiunei este de alt-fel caracteristică pentru populațiunea indiană chiar și în timpurile normale. Nici odată nu au ei atîta cât le trebuie; vecinic sunt rîu hrîniți și într'o stare de completă slăbiciune.

O sărmană copilă — istorisește un misionar — deși în vîrstă de cinci ani, era o adevărată orôre și părea mai de grabă o monstruositate anatomică de cât o ființă omenească. Pielea îi era atît de încrețită, că nu putea să-și închiză gura și îi rămăneau dinții descoperiți; pe craniu chiar, i se recunoșteau încheieturile oaselor. Brațele și picioarele ei erau adevărate fuse, cari abia se puteau mișca. Intreaga greutate a acestei

ființe, nu era de cât șase kilograme. Și n'avea nici o boală — suferea numai de fîme.

Un colaborator al ziarului *Cosmopolitan* istorisește aceleași impresiuni de oroare. Nu e unul din toți acești flămânzi, zice el, căruia să nu-i poți număra toate coastele. Fîmea îi omoară pe nesimțite. Viața și organele lor se atrofiază încet-încet. Se cunoaște că trăiesc, numai printr'aceea doară că respiră. N'au carne de loc: numai oase și piele sîbărcită. Mor ca muștele, liniștit de tot.

Une-ori îi omoară chiar ajutoarele ce li se dau; aceasta li se întâmplă cînd pun mîna pe o bucată mai mare de pîne. Stomacul lor numai are nici o forță; ei mor de indigestiune sau de disenterie.

Remân mai în puteri numai acei cari sunt mîncători de carne omenească. Deși mai puțin ca în alte vremuri, totuși ei mai există prin India.

La Ayra, în 1897, o femeie a fost surprinsă pe malul unui rîu, mîncînd carne dintr'un cadavru adus de apă. Se credea că făcea acesta din lipsă; ea însă o făcea din obicei, căci, dîndu-i-se alimente bune, ea le-a refuzat preferind hoitul din care cio-părtea. Acești mîncători de carne omenească aparțin castei numită gori, care era numeroasă altă dată, însă azi e mai restrînsă.

Aparența generală a flămânzilor este lamentabilă, cum ori-cine își pôte închipui. Copiii, mai ales, sunt spăimîntători la vedere; par niște insecte de o speță particulară. Aprôpe nu pot să mîergă. Niște schelete acoperite cu o piele plină de bube, cu o privire stinsă, abia miogîindu-se la trecători, stau trîniți în drumuri și nu pot nici măcar să se apere de muștele, cari stau grămadă pe bubele lor.

Fîmtea în 1900 mai prezintă un caracter special și în de ajuns de dureros. Pe lîngă că lipsesc alimentele, mai lipsește și apa, căci, din cauza lipsei ploilor, au secat toate rîurile și isvôrele, așa că nenorocii nu pot nici măcar să-și potolască setea. Faptul acesta adăugat la fîmete, îi stînge si mai repede și face suferința lor și mai crudă.

Această îndoită lipsă apoi aduce și mîrtea animalelor, în cât, dacă în anul următor ar fi vremuri mai fericite, nu se pôte face munca câmpului, nu numai din lipsa brațelor, ci și din lipsa animalelor.

Pare prin urmare că aceea-ce se întâmplă azi în India, nu este numai o suferință trecătoare, ce ar putea înceta mâine, ci începutul unei serii de calamități, din cari cine știe cînd va putea eși populațiunea indiană.

Notiță literară.

„*Novela și Schițe*”, este titlul celei mai nouă lucrări a binecunoscutului scriitor I. Pop Reteganul, care prin scrierile sale culuse din popor s'a câștigat stima și iubirea tuturor; lucrarea prezintă contribuie a-i mări bunul nume înaintea celor ce au cetit cele două broșurele apărute acum, căci ele sunt pline de simburile prețioase și fiecare bucățică tinde la cultivarea poporului și-l îndemnă la tot ce este bun, frumos și nobil. Cu câtă grijă și frumsețe sunt scrise se pôte vedea și deacolo că ministrul de culte din România a comandat pentru elevii școlilor nu mai puțin decît 400 exemplare.

Broșura primă conține: „Biserica po-căinței”, „Bîndocul” și „O inimă nobilă”. A doua broșură tipărită numai acumă cuprinde: „Nenea Alec”, „Papa Toma”, și „Susana cea neună”.

Tôte aceste lucrări sunt alese, și cu multă iubire de neam scrise. Din fiecare cuvînt ne convingem, că autorul la binele, înaintarea, și bunăstarea poporului s'a gîndit cînd le-a scris, și de aceea nu numai că e frumos, ca on. public să-l sprigină, cumpărînd broșurele amintite, ci e chiar datorința noastră, a tuturor să delăturăm indiferentismul și să spriginim astfel de întreprinderi folositoare neamului nostru. Cu deosebire On. Domni preoți și învățători sunt rugați a recomanda poporenilor broșurile Dlui I. Pop Reteganul, mai cu samă că ele nu costă decît: broșura I, 40 cr., iar broșura II 60 cr., și se pot comanda dela autor în Reteag (Retteg).

Meliboens.

Posta Redacțiunei.

C. Mărginean. Trimite manuscriptul și apoi vom vedea, dacă se pôte publica.

P. Popoviciu, S. Măria de pîtră. Te rugăm să fi cu răbdare. Multumimile publice vor veni tôte la rîndul lor publicate.

Talie de mătase

fl. 2.40

și mai sus! — 4 metri! — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea poștei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 pr. metru.

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. de curte ces și reg. Zürich. [4] 3—7

Nr. 183—1900

[37] 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de cl. III. Bruiu cu filia Gherdeal din protopresbiteratul Agnței se publică priu această de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Venitele împreunate cu acest post dau suma de 804 cor. 80 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și așternă cererile de concurs instruite conform legilor în vigoare în termenul prescripției oficiului protopresbiteral subscris.

Informațiuni mai deaprobe își pot lua concurenții dela comitetul parochial și dela oficiul protopresbiteral.

Nocrichiu, în 12 Februarie 1900.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Moldovan,
adm. prot.

Nr. 593/1900

[39] 1—3

Concurs

Devenind vacantă parochia de cl. III. Ghimbav, din protopresbiteratul Branului, prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“, pentru îndeplinirea acestei parochii.

Cei ce doresc a compete la această parochie, au a-și așterne rugărilor lor instruite conform legii în termenul indicat, la subscrisul oficiu.

Zernești, 19 Februarie 1900.

In conțelegere cu comitetul parochial din Ghimbav. — Oficiul prot. gr.-or. al Branului:

Traian Metianu,
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 112/1900

[40] 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroch în vacanta parochie de cl. III. din comuna Mărișel, prin această se escrie concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post, dau un venit sigur anual de 826 cor. 56 fl.

Doritorii de a compete la acest post, au a-și așterne suplicile de concurs, instruite în sensul normelor în vigoare, subscrisului până la termenul sus indicat, și a se presenta în parochie la biserică, în vr'o Duminecă sau sârbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Clujului, în conțelegere cu comitetul parochial.

Cluj, 19 Februarie 1900.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

Ad. Nr. 100/1900

[41] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea vacantei parochii gr. or. de cl. III. din Mag, în tractul protopresbiteral al Seliștei, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau un venit anual de 835 cor.

Concurenții să-și așternă subsemnatului oficiu până la termenul indicat suplicile concursuale instruite conform

normelor în vigoare, și să se prezenteze în vr'o Duminecă ori sârbătoare în biserică ca să-i cunoască poporul credincios.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral al Seliștei.
Tilișca, în 21 Februarie 1900.

Petru Iuga,
adm. protop.

1000 coróne

plătesc celui-ee va mai căpeta vr'o dată durere de dinți ori îi va mirosi g ra după-ee va tolosi **apa de dinți a lui Bartilla**, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezii A. Bartilla** (E Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se cêră pretutindenea apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — **Deposit în Sibiu** la farmacia „**Vulturul**“ **C. Müller**, piața mare; farmacia **Heinrich**, piața mică 27; farmacia **Molnar**, strada Cîsnădiei 59; **Parfumeria Meltzer**, strada Cîsnădiei și strada Gușteriței. [33] 2—

Obligațiuni

jumătate românești și jumătate ungurești, apoi

cuitanțe și contracuite

ungurești și românești, se pot procura dela

Librăria Tipografiei Archidieceșane, Sibiu, cu prețurile: 1 obligație 5 fl., cuitanțele și contracuitanțele cu 1 cor. per sută bucăți. La cerere se trimite gratis și franco din fiecare câte o bucată de probă.

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se pot procura:

Pribeag

de

Ioan Iosif Sceopul.

Prețul broș. 1 cor. 50 fl.

De pe la noi,

navelete de

D. V. Păcățianu

1889—1891.

Prețul broșat 2 coróne

Din tainele vieții,

novele și schițe

de

Margareta Moldovan.

Broș. à 2 cor.

Din vremuri apuse,

de

Judita Secula născută **Truța.**

Broș. à 1 cor.

In Tipografia și Librăria archidieceșană au apărut

Treptele formale

ale

învățământului

de

Dr. Petru Șpan.

Prețul 1 C. 60 fl

Se pot procura din

Librăria tipografiei archidieceșane
Sibiu.

numai

fl. 4.95

Important pentru fiecare om!

Vânzare: pentru numai fl. 4.95

- 1) **I orologiu de busunar** encre-remontoir de nickel, cu capace gravate și cu minutar, care umblă punctual până la o minută cu garanție de 3 ani. (Nu-i ceas de părete sau lucru de care trimit proprietarii de bazar.)
- 2) **I lanț forte elegant, facon frances** (la cerere de nickel sau aurit.)

- 3) **I brasetă de argint veritabil** cu o medalie.
- 4) **I ac de cravată de argint veritabil** cu velocipedist.
- 5—6) **2 bumbi argint veritabil** pentru mangete.
- 7—8) **2 „ „ „ „** cămăși.
- 9) **I bumb „ „ „** guler.
- 10—11) **2 cercei „ „ „** faconul cel mai nou.
- 12) **I inel-modă** (o fașie de hârtie ca măsură.)

Până-ee ține proviziunea, trimit cele 12 obiecte de mai sus (numai orologiu de nickel a costat mai nainte 5 fl.) ori-și-cui cu rambursă numai de fl. 4.95.

Liferantul Asociațiunei funcționarilor de stat ces. reg. austriaci etc. Asortiment de orolôge, juvare etc. en gros.

E. Holtzer,

KRAKAU STRADOM 18, (Oestereich.)

[35] 3—3

Catalôge bogat ilustrate cu orolôge și obiecte de aur se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți!

Conspectul cărților bisericesci

ce se pot procura din

Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu.

Acaftistul prea sf. născătoare de D-đen și alte rugăciuni, ediț. 1898, simplu legat fl. —.85 cr., frumos legat fl. 1.05, în piele roșie fl. 1.25, ediția de lux fl. 2.— și fl. 2.60, peluche fl. 3.85

Apostol legat 5.75

Authorismos sau „deslușire comparativă asupra broșurei Dorintele dreptcredinciosului cler din Bucovina“, în limba română sau germană dela fl. —.50 la —.25

Biblia ilustrată, testam. vechiu și nou, cu cirile nel. fl. 10, leg. „ 15.—

Biografia fericitei Macrina (cu cirile) broș. —.20

Carte de rugăciuni, pentru tinerime, legată —.15

Chiriacodromion, (cu cirile), nel. dela fl. 10, la fl. 6.— leg. „ 8.—

Compendiu de dreptul canonic de A. bar. de Șaguna în limba română sau germană, broșat dela fl. 3.— la 1.50

Dumnezeescele liturgii leg. 4.50

Elementele dreptului canonic al bisericii dreptcred. răsăritene de A. bar. de Șaguna 1.—

Enchiridion, adică carte manuală de canone cu comentariu de A. bar. de Șaguna, dela fl. 4.— la 2.—

Evangelia, (cu cirile), nelegată dela fl. 8.—, la fl. 6.— legată fl. 10.—, fin legată 16.—

Geneza Evangeliilor de S. Popescu broș. —.80

Hirotonier, pentru sf. de preoți broș. 2.—

Icoana celor 3 Ierarchi, pe hârtie —.30

Icoana Evangeliștilor, pe hârtie —.50

Istoria bisericii ort. răsăr. univers. dela întemeierea ei până în zilele noastre, 2 tomuri de A. bar. de Șaguna, în limba română broșată, dela fl. 3.— la 1.50

în limba germană dela fl. 1.— la —.50

Istoria bisericească polit. naț. de N. Tinea-Velea (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la —.40

Liturgia sf. Ioan pe note dela fl. 2.50 la 1.—

Manual de studiul pastoral compus de A. bar. de Șaguna broș. „ 1.50

de Șaguna (cu cirile) broș. 1.50

Minile pe 12 luni în 12 volume (se vënd și separat) leg. „ 86.—

Molitvelnicul bogat, (cu cirile) nelegat fl. 4.30, leg. fl. 5, fin leg. „ 5.50

cu litere latine (evhologiu) legat 6.50

Octoichul cel mare, cu catavasierul, nelegat dela fl. 17.— la fl. 10.—, leg. 13.—

Octoichul cel mic, sau cele 8 glasuri (cu cirile) neleg. 60 cr., legat 80 cr., fin legat 1.20

Octoichul cel mic, sau cele 8 glasuri cu litere latine leg. —.75

Orologion, (ciaslov), cu cirile, neleg. 60 cr., leg. 70 cr., fin leg. „ 1.20

Penticostariu, (cu cirile) neleg. dela fl. 8.—, la fl. 6.— legat „ 8.—

Pneyma in Nicaeno Constantinopolitanum, studiu estetic-dogmatic de S. Popescu broș. 1.50

Psaltirea bogată, neleg. fl. 2.75, leg. 4.50

„ **prorocului David**, (cu cirile) 1.—

Rânduclă la stințirea bisericilor, (cu cirile), nel. fl. 2.— leg. „ 2.50

Scrierea Sf. Ioan gură de aur (cu cirile) broș. —.50

Serisori apologetice de apărare din 1867 broș. —.50

Telcul Evangeliilor (cu cirile) broș. 1.—

Teologia pastorală veche, (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la „ —.50

Testamentul nou, (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la „ —.50

Triodul cu Strajnicul, (cu cirile) nel. dela fl. 20.— la fl. 12.— leg. „ 17.—